

de mikor látta, hogy mit akar a rabló, hogy engemet keres, felállt nagy keservesen sánta lábaira, s újra ráugrott Jánosra.»

«Ott verte félig agyon azt a szegény párát.

«E közben a nagy zajra odajöttek a vásárosok, ki kocsin, ki gyalog, s lefogták az utonállót.»

«Szegény hűséges Bodri! Csak azt sajnálom! Ha ott nines, nem tudom, hogyan menekültem volna meg.»

Apám ezután elment lenyugodni, nagy szüksége volt a pihenésre.

Édes anyám engemet is aludni küldött, mert már későre járt az idő. Én azonban egész éjjel nem aludtam, mindig az az átkozott János jutott eszembe, a mint az öreg Bodrit üti véresre botjával.

Háromszor is felültem az ágyban, mert mintha valami nyöszörgést hallottam volna kint az ajtó előtt.

Hallgatóztam sokáig, de a nyöszörgés elhallgatott, csak az eső csurgása hallatszott az ablak alatt

Másnap, a mint világosodni kezdett, felkeltem, lassan az ajtóhoz mentem, édes apámat nem akartam zavarni, a ki a szomszéd szobában még aludt.

Kinyitottam az ajtót, hát láttam, hogy a Bodri fekszik ott, keresztbe helyezkedve a küszöbön. Nem tudtam hová lenni örömben, végig simogattam nagy fekete bundáját; a kezemre néztem, felsikoltottam, — csupa vér volt.

Most már tudtam, hogy mi nyöszörgött oly kinosan az éjjel

Két hátulsó lába el volt törve, feje összevissza verve, csupa vér volt az egész állat.

S mégis volt annyi ereje, hogy félholtra verve, sánta lábbal elvánszorgott hazáig, egészen annak a szobának a küszöbéig, a hol tudta, hogy gazdája alszik. Mintha még ottan is védeni akarná az elől a gazember elől. Ott lehelte ki a hű állat páráját.

Szabadka. Községi főgymnasium önképző köre.

Az állatvédelemről.

— Elbeszélés. —

Írta: KLEIN IZSÁK.

Jelige: Ki az állatokat védelmezi,
Istennek tetsző szolgálatot cselekszik

Minden élő lénynek meg van a hivatása, melyet be kell töltenie, így az állatnak is. A természetben ugyanis semmi sem létezik, a mi czél nélkül való; így az állat feladata munkavégzés, mely szükséges és nélkülözhetetlen arra, hogy a természet nagy háztartásában az egyensúlyt fenntartsa. Működésük reánk is nagy hatással van. Részint a közvetlen haszon által, melyet hajtanak, másrészt az ember életére is gyakran döntő befolyást gyakorolnak.

Ha ezt meggondoljuk, azon meggyőződésre jutunk, hogy az állatokat, már saját érdekünket tekintve is védenünk kell. Hogy ezek csakugyan megérdemlik részünkről az oltalmazást, lássuk az okokat.

A természet háztartásában minden állatrendnek meg van a maga feladata. Így a növényevő állatok a növényeket pusztítják szárazon és vizen s gátolják a növényzet tulszaporodását. A husevők ezzel ellentétben a növényevő állatok számát csökkentik, hogy akadályozzák a nagyobb mérvű növénypusztítást. Az emlős állatok többnyire hussal élnek. A madarak közül különösen az éneklők feladata nagyon fontos a természetben és sokoldalú. Ők igen szorgos őrei a növényzetnek, a mennyiben a mezőt, erdőt, kertet tisztogatják a rovaroktól és férgektől. Még a hüllők is nélkülözhetetlenek a természetben, ámbár visszatetszők, hideg testük-nél és csuszó-mászó voltuknál fogva is. A teknősök rovarokkal és növényekkel élnek, a krokodilfélék eledele halakból és egyéb gerincesek, a gyíkok végre tisztán rovarokat esznek. Azonban maguk a hüllők más állatoknak nyújtanak eledelt tojásuk és húsuk által.

Ily módon ezek a természetben az egyensúlyt fenntartják; már ezért is megérdemlik részünkről az oltalmazást, mert az ember gyenge kezének nem szabad megzavarni az egyensúlyt, melyet Isten bölcs belátásával megteremtett s mely felett örködik, melynek gondját viseli.

Sokkal fontosabb azonban a haszon, mely reánk, emberekre hárul az állatok révén. A házi állatok, melyek nagy szolgálatot teljesítenek: a házörző-, vadász-, s nyájörző-eb, a jó tejet adó s az igavonó szarvasmarha, a szántásnál használt s a kocsiba fogott ló s a szárnyasok: mind közvetlenül nagyon sok hasznot hajtanak húsuk, zsirjuk, tolluk, csontjaik, bőrük s más igen sok életoékben teljesített szolgálatauk által.

Az embert, vagy tulajdonát veszélyeztető ragadozó állatok fellépésének is megvan azonban a jó oldala. Első sorban arra kényszerítenek bennünket, hogy ebek s elővigyázók legyünk, továbbá edzenek bennünket küzdésre, ellenállásra. Ezenkívül közvetlen hasznot is nyújt nekünk a ragadozó. Alig van olyan, melynek bundája, vagy szőre ne lenne használható. Továbbá a dögevő hiénák és keselyűk forró vidékeken ugyszólván őrei a tisztaságnak. A madarak különösen húsuk, tojásuk és tolluk által nyújtanak nagy hasznot az embernek. A hüllők húsát és bőrét némely helyütt felhasználják. Igaz, hogy a mérges kigyók veszélyesekké válhatnak harapásuknál fogva, de rendszerint csak akkor marnak meg valakit, ha az illető ingerli őket. A hüllők bőre, zsirja és pajzsa ipari czélokra szolgál. Tehát már saját érdekünk is ösztönözhet bennünket arra, hogy a reánk nézve hasznos állatokat kíméljük és védelmezzük is.

Midőn a Teremtő az ő véghetetlen bölcseségével megalkotá ezen világot, nem feledkezett meg egy teremtményéről, így az állatokról sem. Azt, mi az embert az állattól megkülönbözteti, tudniillik az észet náluk testi erő s ügyességgel pótolta s egyes

indulatokat oltott beléjük, minő a hűség és hála érzete. Ennek bizonyítására szolgáljon a következő két példa.

Egy szép májusi napon egy tengeren uszó hajó fedélzetén ki s fiut látunk anyjával sétálgatni; követi őket a hű Neró. A fiucska kezében kis kardot forgat, melyet neki anyja vett s melyre nagyon vigyázott, mivel mindig azt mondta, hogy katona lesz. A fedélzeten járkálók tömegebe vegyülnek s nézik az égboltozatot, melyen fekete felhők jelentkeznek. A hajó kapitánya aggodalmas arcczal fordul kormányosához: «Azthiszem, vihar van keletkezöben, kapitány ur!» A kapitány osztozik véleményében s kiadja az elővigyázati parancsokat a legénységnek. Pár óra mulva a jóslat valónak bizonyult. A tenger háborogni kezdett s a hullámok, mint valami könnyü lapdát tánczoltatták a hajót. A legénység mindent elkövet, csakhogy a hajót rendes útjában tartsa. Fáradozása azonban hasztalan. A hullámok zugva, iszonyu sebességgel ragadják tova a hajót s a kapitány emberei összetett kézzel kénytelenek romlásuk elé nézni. Így hánykolódik a hajó, míg egy sziklához csapódve léket kap s felhangzik a hajókamrából a vésztes kiáltás! «Sülyedünk!» Roppant zavar keletkezik erre. Némelyek ide-oda futkozva sirnak, mások imádkoznak, de legtöbben csak növelik a zavart. Egyedül a kapitány marad nyugodtan hajóján s osztja hidegvérrel parancsait. «Le a mentőcsolnakokkal!» Parancsát teljesítik. A mi kis gyermekünk is anyával együtt a csolnak felé indul, követi őket a hű Neró. Egyszerre csak felkiált a fiu: «Istenem! . . . Hova lett a kardom?!» Ezután hirtelen beszalad a hajóba; hiába kiáltja utána anyja: «Veszek fiam másikat, csak jöjj! A nagy rémülettől nem volt annyi ereje, hogy utána fusson. Ezalatt a csónakok már megteltek, az anyát is erővel vitték egyikbe, ki a nagy ijedtségtől egészen elalélt. Végre megjelent a fiucska a fedélzeten s diadalmas arcczal mutatta kis kardját. Az emberek szánakozva nézték őt a csolnakból. Hisz istenkisértés lett volna a sülyedő hajóhoz közeledni. Ha a hullámok odacsapnák a csolnakot a hajóhoz, akkor tönkre mennének mindnyájan. A kis gyermek keservesen sirt és anyja nevét kiáltozá. Erre hirtelen lekapta őt egy hullám a fedélzetről. A hű eb Neró pedig a tengerbe ugrott, nagy erőfeszítéssel s sikerült a fiut megmentenie, ugyanis fogaival ruházatába kapaszkodva rémitő küzködéssel vonszolta vissza a csolnakhoz.

E jelenet szemtanui mind mélyen még voltak illetöde. A hű ebet pedig a fiuval együtt a csolnakba emelték. Ekközben felébredt kábultságából az anya is s képzelhető öröme, midön értesült a történetkről. Később a hajótörötteket felvette egy másik hajó s hazaszállította.

Neró pedig gondos ápolásban részesült, a míg csak élt, gondját viselték.

Egy folyó előtt, melyet a gyakori esőzés nagyon megnövesztett, egy hadnagyot látunk paripájával és ebével, Szultánnal, a mint a folyón át akar kelni. Az átkelés azonban alig látszik kivihetőnek. A víz megmérhetlen tömegekben hömpölyög lefelé.

Egy darabig csak tétovázik hadnagyunk, de végre is győz benne a kötelelességérzet, mert jelentéseket kell vinnie a folyón túl lévő tábornokához. Tehát nyergébe lapul és a folyóba ugrat. A rohanó hullámok azonnal lesodorják őt paripája hátáról. Zabljánjánál ragadja erre lovát. Ez teljes erejével küzd az ár ellenében, míg végre szerencsésen kimenekülnek a folyóból. A már előbb kiuszott eb várta őket. A hadnagy halát adva az Istennek szerencsés meneküléséért, megsimogatja paripája nyakát, rövid ideig pihenőt tart, azután folytatja útját.

Igy haladnak egész alkonyatig, mire egy erdőbe érkeznek, melynek szélén már a tábornok tanyázott hadiszállásával. A hadnagy is szeretne volna maga megett látni már ezen erdőt.

Félelme csakugyan alapos volt. Ime alig haladnak pár ölnyire, midőn egy fán leskelődő óriáskigyó villámgyorsasággal a hadnagra ugrik, körültekerődzik rajta s száraz ágként zúzta össze csontjait, ha a hü Szultán dühösen nem kezdi harapdosni a kigyó testét. Ez éppen elég volt az ijedtségtől félig-meddig már magához tért hadnagnak, hogy vadászkesét kirántva, avval a kigyó testét kettévágja. A kigyó vonagló testét csak tovább marczangolta Szultán, míg végre teljesen ártalmatlanná tette. A hadnagy ezalatt tovább vánszorgott, míg végre összerogyott. Ennek oka egyrészt a kiállott félelem, másrészt a nagy vérvesztés volt. Ugyanis midőn a derekán keresztül tekeredő kigyót vadászkesével kettévágta, egyuttal, akaratlanul bár, — de saját magát is megbzette.

Ilyen állapotban találta őt az eb. Szultán egyre nyalogatja sebét s miután látja, hogy gazdája nem mozdul, mintegy belső ösztöntől vezéreltetve a hadiszállásra fut. Itt keservesen vonit, a katonák nem tudják mire vélni a dolgot. Ez pedig egyre futkosott az erdő felé és vissza, mintha hívná őket. A tábornok midőn meglátta az ismerős nyakláncot, sejtette a szerencsétlenséget s embereket küldött az előre futó Szultán után, kik a hadnagyot meg is találták. Szükségtelen talán említeni, hogy a táborba vitték a hadnagyot, ki rövid idő alatt fel is gyógyult. A ló szintén a táborba érkezett. Szultán azonban az egész tábor sorsára befolyással volt, mert nélküle nem találták volna meg az igen fontos jelentéseket. Ezóta a hadnagy előtt paripája és Szultánja oly kedvesek voltak, mint valamely barátok.

*

Mint ezen példákból is kiviláglik, melyeken kívül még számtalan esetet lehetne felhozni, midőn állatok mentik meg az ember életét, vagy legalább döntő befolyással vannak sorsára, de ettől eltekintve, más okunk is van az állatok védelmezésére.

Nevezetesen a haszon, melyet hajtanak s melyről már fen-

nebb is szó volt, továbbá még azon körülmény, hogy az állatok is érző lények; ők épp úgy érzik a fájdalmat, mint az ember, sőt, talán még jobban is, mert nem tudnak panaszkodni. Megindító végre azon körülmény, hogy egyes állat mily hűséggel és szeretettel viseltetik az ember iránt.

Ha ezeket meggondoljuk, nagyon sok okunk van az állatok védelmezésére!

Szeged. Állami főreáltanoda önképző köre.

HEKTOR.

Irta: RAUSCHENBERGER FERENCZ.

Védd az állatot s bánj el vele szeliden,
Nehogy az Isten büntető keze érjen.

Le Corbeau.

Csendes, holdvilágos éjszaka volt, midőn a vadászatról hazafelé mentem. Hátamon a puszka, mellettem a kutya, így haladtam a nádas és az erdő közt egy keskeny ösvényen. A hold sárga fényével megaranyozta a fák koronáját s csak itt-ott hatolhattak a sűrű lombon keresztül sugarai, a melyektől a harmatcseppekkel fődött fűszálak, mintha csupa gyönggyel lettek volna kirakva, fénylettek. A nádas vizében pedig, a mely nappal zöldes színű volt s most oly szép, mintha csupa aransávkból volna összetéve, fel-tűnik a hold mosolygó képe a többi égi testektől környezve.

Csendesen megálltam s esodálkozva néztem a gyönyörű látványt, mely szemem elé tárult; nem hiteltem, hogy a természet műve legyen az; az álom szárnyain véltem magamat s nem is mertem mély lélekzetet venni, mert féltem, hogy e szép álmomból felébredek. Itt szerettem volna tölteni az egész éjszakát; de nem lehetett; válnom kellett e szép helytől és sietnem a hid felé a mely a nádason vezet át, s a melyen még mindig a vadászat után barátommal találkoztam, hogy együtt haza mehessünk s utközben egymásnak az est élményeit elbeszélhessük.

Midőn az országútra értem, gyakran visszatekinttem a gyönyörű helyre, mely varázserejével annyira ott tartott s most is minduntalan vissza-vissza hí.

A mint gyors léptekkel haladtam a hid felé, egyszerre lövést hallottam a nádas tulsó partján, egy pár percze rá erős kutya csaholást s e közben ismét egy lövést.

Elérkeztem végre a hidhoz és leülve egy nagy köre, ott vártam barátomat, Józsit, s bizonyosan tudtam már, hogy ő sem ment még haza, mert az előbb az ő kutyája, a Hektor volt az, a mely oly nagyon csaholt, ráismertem a hangjáról. — Minek is ütötte e szelid és hű állatot, gondoltam magamban, talán